

JUDr. Petr Čech, LL.M., Ph.D.
Katedra obchodního práva PF UK

Posudek k diplomové práci Davida Tůmy na téma
„Odpovědnost za škodu z provozní činnosti podnikatele“

Rozsah práce: 45 tiskových stran
Datum odevzdání práce: 4. prosince 2023

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomant zvolil tradiční téma, jehož úpravu ovšem výrazně pozměnila rekodifikace civilního práva, s nímž se tak v tuzemském prostředí dosud pojí četné nejasnosti a jehož aktuálnost narůstá s průběžným rozvojem judikatury, a to i k institutům souvisejícím, jimž se diplomant v práci rovněž věnuje, jako je odpovědnost za provoz zvláště nebezpečný či za škodu na nemovité věci. Je proto nanejvýš potřebné a užitečné téma průběžně zpracovávat.

2. Náročnost tématu (teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování, použité metody)

Téma lze hodnotit jako středně náročné. Váže se k němu sice několik odborných pramenů, ty však zdaleka nenabízejí jednotné a spolehlivé odpovědi na řadu otázek, s nimiž se teorie i praxe potýká a na něž diplomant zaměřil pozornost. Nemluvě o mnohých rozhodnutích Nejvyššího soudu z poslední doby, jež odborná literatura dosud nezmapovala ani nezpracovala. Diplomant se tak v řadě ohledů musel zorientovat na vlastní pěst. Požadavky kladené na přípravu a zpracování práce dále zvyšovala potřeba zohlednit zdroje cizojazyčné, zvláště pokud jde o nadnárodní unifikční akademické projekty (PETL), které diplomant v práci rovněž argumentačně využil.

3. Kritéria hodnocení práce

A. Splnění cíle práce

Diplomant si vytkl cíl rozebrat (specifické) předpoklady odpovědnosti za škodu způsobenou provozem, které se podávají ze zvláštní skutkové podstaty obsažené v § 2924 ObčZ, a to i v kontextu a komparaci se skutkovými podstatami blízkými či příbuznými (odpovědnost za provoz zvláště nebezpečný či za škodu na nemovité věci). Pozornost zaměřil především na pojem „závodu či jiného zařízení sloužícího k výdělečné činnosti“ či „škody vzniklé z provozu“ a dále povahu a obsah stanoveného liberačního důvodu. Jsem přesvědčen, že tohoto cíle naplňuje.

B. Samostatnost při zpracování tématu

Autenticita předloženého díla je evidentní. Nepochybuji o tom, že je výsledkem diplomantovy samostatné práce.

C. Logická stavba práce

Struktura práce je přehledná a logická. Úvod vymezuje cíl práce a představuje její osnovu, závěr rekapituluje hlavní zjištění, k nimž diplomant dospívá. Práce postupuje od obecného ke zvláštnímu. Kapitoly 2 a 3 diplomant uzavírá shrnutím dílčích závěrů v nich obsažených. Totéž by možná zasloužily i kapitoly zbylé, zvláště 4.

D. Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací

Okruh použitých pramenů je slušný, pokud jde o stěžejní relevantní díla soudobé právní teorie i praxe, stejně tak práce s nimi v poznámkovém aparátu. Kvituji několik pramenů cizí provenience, i když neskrývám, že jejich okruh mohl být širší. Oceňuji na druhé straně důslednou reflexi judikatury, včetně rozhodnutí, o nichž se odborná literatura dosud nezmiňuje, jež tedy diplomant musel vyhledat a zpracovat sám.

E. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)

Hloubka diplomantovy analýzy odpovídá požadavkům kladeným na diplomové práce. Diplomant věrně mapuje stav vědění a odborné diskuse k posuzovaným okruhům a nejasnostem a doplňuje je o rozhodnutí Nejvyššího soudu z poslední doby a jejich analýzu, jakož i některé další aspekty probíraných otázek. Oceňuji snahu přispět svým pohledem na věc i vlastními argumenty a postřehy. S většinou z nich se ostatně ztotožňuji.

F. Úprava práce (text, grafy, tabulky)

Formální úroveň práce je standardní. Nedobře působí snad jen uvádět zkratky právních předpisů (OZ, OZ 1964, OZO) či jiných dokumentů (PETL) v souvislém textu, aniž jde o citaci jejich konkrétního ustanovení. Vhodnější by bylo tyto zkratky v těchto případech rozepisovat.

G. Jazyková a stylistická úroveň

Práce vykazuje slušnou slohovou úroveň. Zaznamenal jsem v ní nicméně dosti gramatických chyb, a to i hrubých. Upozornil bych též na některé nepřesné či pro odbornou práci nevhodné obraty. Na str. 5 např. diplomant uvádí, že předpokladem odpovědnosti je, aby protiprávní jednání škůdce **prokazatelně** vedlo ke vzniku škody. Na str. 31 lze číst, že „továrna bude odpovídat“. Apod.

4. Případná další vyjádření k práci

V práci jsem narazil na několik dílčích věcných nepřesností či nesprávností. Nejsem si jist kupříkladu hned diplomantovým tvrzením na str. 5 (poznámka č. 1), že platná právní úprava pojímá odpovědnost retrospektivně, tj. jako sekundární následek porušení primární povinnosti. Přesný není ani diplomantův závěr na str. 15, dle něhož nelze-li rozumně zabránit při provozu vzniku nezávažné újmy, ponese ji vždy poškozený. V dalším textu jej nicméně diplomant částečně koriguje. Na str. 24 si diplomant správně všímá ust. § 1013 odst. 2 ObčZ, z jeho práce se však nepodává, zda je vnímá jako další zvláštní skutkovou podstatu odpovědnosti provozovatele úředně schváleného závodu, anebo jen jako odkaz na úpravu deliktního práva a skutkové podstaty vymezené v něm. Na str. 27 diplomant uzavírá, že nedbalost provozovatele výdělečného zařízení bude třeba (vždy) posuzovat standardem odborníka. Ukládá však § 2912 odst. 2 ObčZ vždy automaticky standard péče odborné? Není pravdou, že v kauze sklouznutí zákazníka na listu salátu v provozovně Lidl Nejvyšší soud „aproboval“ režim odpovědnosti za provoz, jak diplomant uvádí na str. 42. Ve výčtu bych mohl pokračovat, pro účely tohoto posudku to však nepokládám za nezbytné. Ocením, kdyby diplomant mohl nastíněná tvrzení upřesnit, resp. znovu otevřít během ústní obhajoby.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Výše ad 4.

6. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě a navržený klasifikační stupeň

Práci celkově hodnotím jako zdařilé dílo, plně způsobilé obhajoby i obhajitelné. Její výsledné hodnocení ponechávám závislým na průběhu této obhajoby. Vzdor nastíněným dílčím výhradám bych nicméně předběžně nevyločil klasifikovat ji jako výbornou.

V Praze dne 4. ledna 2024

JUDr. Petr Čech, LL.M., Ph.D.